

KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENTETS ÅRSRAPPORT FOR 2013

Forord

2013 var et hendelsesrikt år for KRD. Allerede i mars ble Distriktsmeldingen og Boligmeldingen lagt frem for Stortinget. Fram mot 9. september var det valgavviklingen som sto i fokus. KRD har ansvaret for valgavviklingen og ved stortings- og sametingsvalget 2013 ble et nytt valgadministrativt system, EVA, for første gang benyttet i alle landets kommuner. Systemet er eid, utviklet, forvaltet og driftet av KRD.

Etter regjeringsskiftet ble det etter hvert klart at det ville bli omfattende endringer i departementstrukturen; KRD skulle bli en del av et mye større departement.

I en hektisk periode fra oktober til nyttår ble det jobbet for å gjøre alt klart for det nye departementet, samtidig som de eksisterende departementene samarbeidet under en og samme politisk ledelse. 1.1. 2014 var KMD opprettet og fremover har vi store oppgaver foran oss; arbeidet med kommunereformen er begynt, og vi skal fornye og forenkle for å forbedre hverdagen til folk flest.

April 2014

Eivind Dale
departementsråd

Gunnar Andrésen
ekspedisjonssjef,
Administrasjonsavdelingen

Innhold

Forord.....	1
Om Kommunal- og regionaldepartementet.....	3
Kommunal- og regionaldepartementets organisasjon.....	3
Organisasjonskart	3
Underliggende og tilknyttede virksomheter	4
Husbanken	4
Direktoratet for byggkvalitet.....	4
Husleietvistutvalget.....	4
Kompetansesenter for distriktsutvikling.	5
Innovasjon Norge (IN) og Selskapet for industrivekst (SIVA)	5
Meldinger, proposisjoner og offentlige utredninger	5
Råd og utvalg	7
Prosjekt og større oppgaver	8
Internasjonalt arbeid	15
Tverrfaglige aktiviteter	16
Avdelingene i departementet	19
Plan- og administrasjonsavdelingen	19
Regionalpolitisk avdeling.....	20
Kommunalavdelingen	21
Bolig- og bygningsavdelingen.....	22
Personalområdet	23
Driftsbudsjett og driftsregnskap for 2013.....	28

Om Kommunal- og regionaldepartementet

Ansvar og hovedoppgaver

Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) hadde i 2013 ansvaret for bolig- og bygningspolitikken, regional- og distriktpolitikken og rammevilkårene for kommunesektoren.

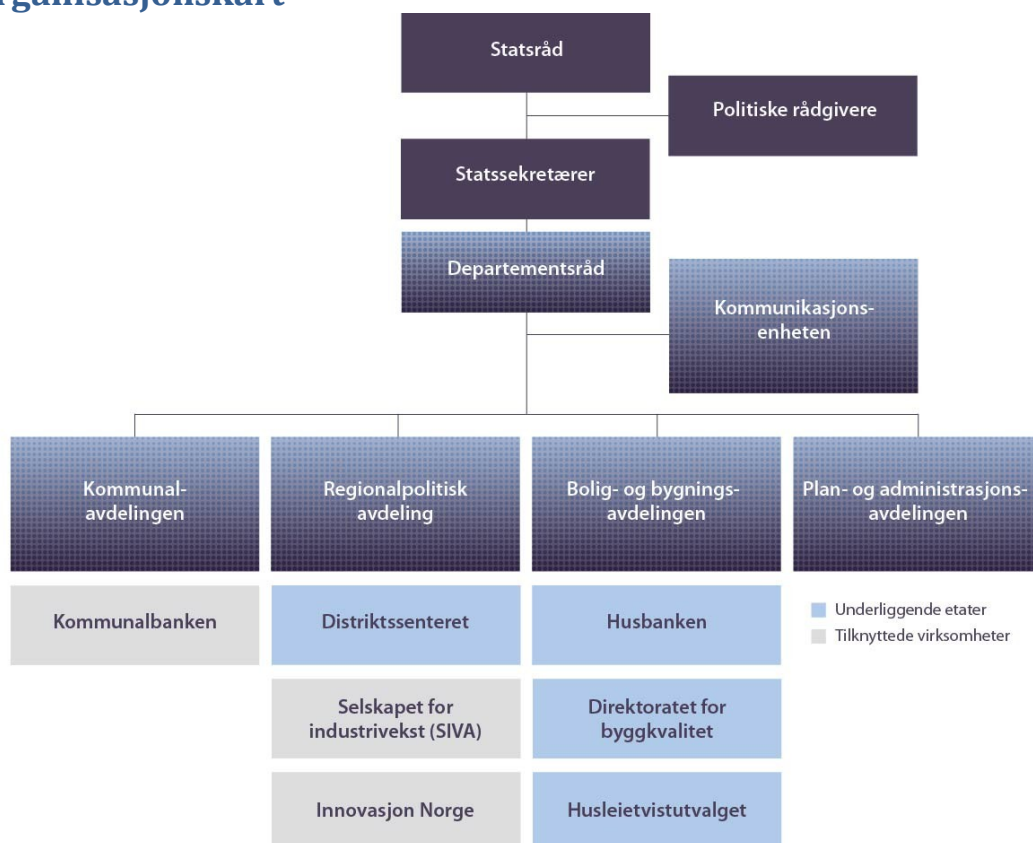
Departementets fire kjerneoppgaver:

1. være faglig sekretariat for den politiske ledelsen, herunder å gi faglige råd om politikktutvikling
2. gjennomføre sektorpolitikk overfor kommuner, fylkeskommuner, næringsliv, organisasjoner og innbyggere innenfor politisk gitte rammer (blant annet ved planlegging, utredning, gjennomføring og kommunikasjon av de sakene som departementet har ansvar for)
3. behandle enkeltsaker, det vil si fatte vedtak i enkeltsaker der departementet har fått spesiell myndighet i samsvar med lov, forskrift eller forvaltningspraksis, svare på spørsmål og ulike typer forespørsler til departementet, utarbeide tilsvarende i rettsaker o.a.
4. administrere og organisere underliggende virksomheter

Kommunal- og regionaldepartementets organisasjon

Den politiske ledelsen i departementet besto av en statsråd, tre statssekretærer og to politiske rådgivere frem til 16. oktober 2013. Deretter ble sammensetningen en statsråd, fem statssekretærer og en politisk rådgiver. Den administrative ledelsen besto av en departementsråd, fire ekspedisjonssjefer og en kommunikasjonssjef. Departementet hadde per 31. desember 2013 199,3 årsverk og 208 ansatte. Mer om endringene som følge av regjeringsskiftet er i kapitlet [Prosjekter og større oppgaver](#).

Organisasjonskart

Underliggende og tilknyttede virksomheter

Husbanken

Husbanken er det viktigste statlige organ for gjennomføring av regjeringens boligpolitikk. Husbanken forvalter økonomiske virkemidler som bostøtte, tilskudd og lån. Den bidrar med kunnskapsutvikling, forskning, rådgivning og kompetanseoverføring til kommuner, statlige etater, frivillig sektor, byggesektoren og andre.

En annen oppgave er å støtte kommunene faglig og økonomisk i deres arbeid med å hjelpe vanskeligstilte på boligmarkedet, blant annet med å skaffe egnede utleieboliger til dem som ikke klarer dette på egenhånd. Husbanken skal stimulere til bærekraftig kvalitet i boliger, bomiljø og bygg. Viktige temaer er miljø og energi, universell utforming, god byggeskikk og områdeløft.

Husbanken forvalter enkelte ordninger som er faglig underlagt andre departementer. Det gjelder blant annet investeringstilskudd til sykehjemsplasser og omsorgsboliger, ordningene med rentekompensasjon for investeringer i skole- og svømmeanlegg og kirkebygg lån til barnehager og tilskudd til studentboliger.

Regionkontorene er lokalisert i Hammerfest, Bodø, Trondheim, Bergen, Arendal, Oslo og hovedkontor i Drammen. Mer informasjon om Husbanken finnes på www.husbanken.no.

Direktoratet for byggkvalitet

Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) er kompetansesenter for bygningsområdet og sentral myndighet innenfor bygningsdelen av plan- og bygningsloven. DiBKs arbeid er rettet mot kommunene og aktørene i byggeprosessen og byggevaremarkedet. Direktoratet bistår departementet faglig innen bygningsteknikk, miljø, energi, universell utforming, helse, sikkerhet og byggeforskrifter generelt. Direktoratet forvalter ordningen med sentral godkjenning av foretak for ansvarsrett og ByggSøk, det nasjonale systemet for elektronisk søknad i byggesaker.

Direktoratet fører tilsyn med byggevaremarkedet og produkter som skal benyttes i byggverk, og er engasjert i nasjonalt og internasjonalt standardiseringsarbeid på byggområdet.

Direktoratet er lokalisert i Oslo og på Gjøvik. Mer informasjon om direktoratet finnes på www.dibk.no.

Husleietvistutvalget

Husleietvistutvalget (HTU) er et tvisteløsningsorgan som kan behandle alle typer tvister om leie av bolig etter husleielovene av 1939 og 1999. HTU kan megle og ta avgjørelser i sakene, og saker kan reises for HTU av både utleier og leier. Formålet er å sikre en rask, rimelig og kompetent behandling av tvistene. Tvisteløserne har spesialkompetanse innen husleierett og konfliktmegling. Ordningen er obligatorisk i områdene der det er opprettet husleietvistutvalg. Forlikrådet behandler dermed ikke saker som kan avgjøres av HTU.

Virkeområdet for Husleietvistutvalget er Hordaland og Trøndelagsfylkene, Oslo og Akershus. Mer informasjon om Husleietvistutvalget finnes på www.htu.no.

Kommunalbanken AS

Kommunalbanken AS er et statsaksjeselskap heleid av staten. Kommunal- og regionaldepartementet forvalter statens eierinteresser.

Formålet med Kommunalbanken er å gi lån til investeringsformål til kommuner, fylkeskommuner, interkommunale selskap og andre selskap som utfører kommunale oppgaver.

Lån gis mot kommunal garanti, statlig garanti eller annen sikker garanti. Banken opererer i markedet for utlån til kommunesektoren og drives på forretningsmessig grunnlag. Banken har en markedsandel i underkant av 50 pst.

Mer informasjon om kommunalbanken finnes på www.kommunalbanken.no

Kompetansesenter for distriktsutvikling.

Kompetansesenteret er en kunnskapsorganisasjon for lokalsamfunnsutvikling. Senteret skal bidra til å bygge opp og spre kompetanse om distriktsutfordringer og utviklingsarbeid. Det har rollen som landsdekkende kompetansesenter, rådgiver og bidragsyter innenfor lokal utvikling. I 2013 fikk senteret utarbeidet flere større utredninger og fikk mye oppmerksomhet og debatt rundt noen av disse. Et eksempel er rapporten ”Duett eller duell – om reiseliv som lokalsamfunnsutvikling”, som viste et sammensatt bilde av reiseliv og lokalsamfunnsutvikling. [Kompetansesenterets hjemmeside](#) har hatt større trafikk enn året før og blir stadig bedre kjent og brukt. Kompetansesenteret bidro også ved mange møteplasser som medarrangør eller som foredragsholdere.

Innovasjon Norge (IN) og Selskapet for industrivekst (SIVA)

IN og SIVA er begge sentrale aktører i regional- og distriktspolitikken. IN skal utløse lønnsom næringsutvikling og regionens næringsmessige muligheter. IN er den største virkemiddelaktøren innen regional- og distriktspolitikken. SIVA opererer på vegne av departementet i flere program for å styrke innovasjon og verdiskaping i distriktene. IN og SIVA ligger begge administrativt under Nærings- og handelsdepartementet. Eierinteressene i IN er delt mellom Nærings- og handelsdepartementet og fylkeskommunene. Mer informasjon om IN og SIVA finnes på innovasjonnorge.no og www.siva.no.

Meldinger, proposisjoner og offentlige utredninger

Meld. St. 17 (2012–2013)

Byggje - bu - leve

Meld. St. 17 (2012–2013) *Byggje – bu – leve* ble lagt fram av Stoltenberg II-regjeringen 8. mars 2013. Meldingen spenner over temaer fra regional og kommunal planlegging for boligbygging til boligsosialt arbeid i kommunene.

Kommunene har hovedansvaret for gjennomføringen av boligpolitikken lokalt, og meldingen har derfor et gjennomgående kommuneperspektiv. Med utgangspunkt i både en sterk befolkningsvekst og boligprisvekst de senere årene understreker meldingen behovet for at det blir bygget flere og gode nok boliger. Det er særlig i pressområdene de boligpolitiske utfordringene er størst. Meldingen legger til grunn et behov for å forbedre plan- og byggeprosessene slik at det kan settes i gang boligbygging raskere. Den varsler et arbeid for å samordne innsigelsesmyndighetene og redusere tidsbruk i slike saker.

Meldingen tydeliggjør at startlån skal gå til personer som har langvarige problemer med å finansiere kjøp av bolig, samtidig som det understrekes at startlånet fortsatt skal være en fleksibel ordning slik at kommunene kan tilpasse den til de lokale utfordringene.

I meldingen varsles det også en nasjonal strategi for boligsosialt arbeid. Strategien skal samle og målrette den offentlige innsatsen overfor vanskeligstilte på boligmarkedet. I meldingen heter

det at strategien skal være bred og langsiktig, og forebygging av boligproblemer blant vanskeligstilte på boligmarkedet skal vektlegges.

[Meld. St. 13 \(2012–2013\)](#)

Ta heile Noreg i bruk

Meldingen til Stortinget om distrikts- og regionalpolitikken ble lagt fram 1. mars. Den er innrettet mot en kunnskapsbasert verdiskaping og velfungerende regionale arbeidsmarkeder. Den legger til grunn ønsket om en balansert regional utvikling. En høy sysselsettingsgrad i hele landet er avgjørende for å sikre framtidig velstand og velferd. Meldingen presenterer følgende mål for politikkkfeltet:

- opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret
- bruke de menneskelige og naturgitte ressursene i hele landet for størst mulig nasjonal verdiskaping
- sikre likeverdige levekår
- gi alle reell frihet til å bosette seg der de vil

[Prop. 1 S \(2013–2014\)](#)

For budsjettåret 2014

I budsjettproposisjonen blir de økonomiske rammene for ansvarsområdet til KRD for 2014 lagt fram. Budsjettforslaget fordeler utgifter på om lag 193,2 milliarder kroner på 43 budsjettkapitler. Det er gjort rede for budsjett disponeringen, og det er rapportert om mål oppnåelsen på området.

[Prop. 15 S \(2013–2014\)](#)

Endringer i statsbudsjettet 2013 under Kommunal- og regionaldepartementet

[Prop. 63 S \(2012–2013\)](#)

Søknad om endring av fylkestilknytning for Evje og Hornnes, Iveland, Birkenes og Lillesand kommuner i Aust-Agder fylke

Evje og Hornnes, Iveland, Birkenes og Lillesand kommuner i Aust-Agder fylke søkte høsten 2011 om overflytting til Vest-Agder fylke. KRD konkluderte med at summen av ulempene for Aust-Agder fylke ved en endring av fylkesgrensen er større enn summen av fordelene for søkerkommunene ved en endring av fylkesgrensen. Stortinget behandlet spørsmålet 30. april, og samtykket i departementets tilråding om ikke å imøtekomme søknadene.

[Prop. 146 S \(2012–2013\)](#)

Kommuneproposisjonen 2014

Proposisjonen ble lagt fram 7. mai. Proposisjonen er regjeringens årlige dokument hvor det gis styringssignaler til kommunesektoren. I proposisjonen ble det gitt signaler om vekst i kommunesektorens samlede og frie inntekter i 2014. Det ble lansert en strategi for innovasjon i kommunesektoren. Videre ble det redegjort for utviklingen i kommuneøkonomien og kommunal tjenesteyting. Proposisjonen ble behandlet av Stortinget 20. juni.

[Prop. 109 L \(2012–2013\)](#)

Endringer i inndelingslova

20. juni 2013 vedtok Stortinget lovendringer i inndelingslova. Siktemålene med forslagene er å sikre at inndelingslova fungerer best mulig, og at loven legger til rette for smidige og oversiktlige prosesser i forbindelse med eventuelle kommunesammenslåinger på tvers av fylkesgrenser.

Blant annet ble det foreslått at Kongen skal kunne flytte inntil én kommune til ett annet fylke, uansett tallet på innbyggere i kommunen. Definisjon av ”deling” i inndelingslova ble endret slik at dette begrepet òg omfatter de tilfellene der en kommune eller et fylke blir delt, og de enkelte delene blir lagt til andre kommuner eller fylke. Alle bestemmelsene for ”deling” blir dermed gjort gjeldende for denne prosessen. Blant annet skal det opprettes en fellesnemnd der en kommune eller fylke blir delt, og de enkelte delene blir lagt til andre kommuner eller fylke. Stortinget vedtok videre enkelte andre lovendringer i proposisjonen, som ikke omtales nærmere her.

Råd og utvalg

Eierseksjonslovutvalget

Eierseksjonslovutvalget ble utnevnt i statsråd i juni. Utvalget skal vurdere en revisjon av [eierseksjonsloven fra 1997](#). Utvalget har systematisert mandatet basert på lovens kapitelinndeling der du finner de ulike [problemområder](#) som vi vil se på. Utvalget står også fritt til å foreslå andre lovendringer. Utvalget har syv medlemmer, ledes av sorenskriver Christian Fr. Wyller og skal levere sin utredning innen juli 2014.

Kommunelovutvalget

Kommunelovutvalget ble oppnevnt i juni og skal avgi innstilling til ny kommunelov innen 2015. Utvalget ledes av Oddvar Flæte, tidligere fylkesmann i Sogn og Fjordane. Utvalget har 13 medlemmer og et sekretariat på 3. Departementet har ansvar for sekretariatet.

Utvalget har fått i oppdrag å foreta en helhetlig gjennomgang av kommuneloven for å styrke det kommunale selvstyret. Dette innebærer blant annet å vurdere om reglene som er i dagens lovverk er nødvendige eller om de legger for sterke begrensninger på kommunenes handlefrihet.

Forslaget til ny kommunelov skal være en rammelov for kommunenes virksomhet og bygge på juridisk rammestyring og kommunal organisasjonsfrihet. Utvalget skal også bidra til å gi klarere og mer forutsigbare rammer for kommunenes virksomhet. Hensynet til forenkling, lesbarhet og praktisk anvendbarhet skal stå sentralt ved utformingen av loven.

Det utvalget ikke skal se på er oppgavefordeling mellom forvaltningsnivåene, kommunestruktur og kommunale medvirkningsordninger. Utvalget skal heller ikke forslå endringer i de grunnleggende prinsippene for statlig tilsyn. Det legges til grunn at vertskommunemodellen og samkommunemodellen skal videreføres i ny lov. Etter oppnevningen er punktet i mandatet om statlig overprøving av kommunale vedtak tatt ut.

Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU)

TBU ble oppnevnt i 1979 og er et partssammensatt utvalg for rapportering, statistisk tilrettelegging og faglig vurdering av data som gjelder økonomien i kommunene og fylkeskommunene. Departementet har ansvar for sekretariatet og har en koordinerende rolle ved utarbeidelse av rapporter og notater.

I 2013 utarbeidet utvalget to rapporter samt to notater til konsultasjonsmøtene mellom staten og kommunesektoren. I tillegg ble det arrangert et åpent fagseminar med kommunestruktur som tema.

Prosjekt og større oppgaver

Fra KRD til KMD

16. oktober 2013 overtok Kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner ansvaret for Kommunal- og regionaldepartementet (KRD), fem fagavdelinger i Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD) og Planavdelingen i Miljøverndepartementet. Fra nyttår skulle disse samles under Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD).

Etter beslutningen om omorganisering av departementsstrukturen ble det satt i gang omfattende prosesser som berørte til sammen seks departementer.

Administrasjonsavdelingene var sentrale i planleggingen og det ble lagt opp til to hovedprosjekter som begge hadde som mål å lage gode prinsipper og prosedyrer for overføring av personell mellom departementer. FAD hadde hovedansvar for prosjektet som berørte de departementene de skulle avgi ressurser til; NFD, KUD, SD og KRD. KRD hadde hovedansvaret for det andre prosjektet som berørte ansatte i KRD og MD (Planavdelingen).

Det ble også organisert en prosjektgruppe for å etablere et nytt, felles intranett. God internkommunikasjon var en viktig forutsetning både for den daglige driften i de to departementene samt Planavdelingen ut året, og for etableringen av det nye departementet fra årsskiftet.

Alle ansatte i det kommende KMD fikk etter kort tid tilgang til FADs og KRDs intranett. Det ble etablert en felles nyhetsstrøm som sikret lik informasjonstilgang om blant annet prosessene som pågikk.

Arkivene i FAD og KRD nådde målene om å bli ferdig med felles rutiner for saksbehandlings- og arkivsystemet Fokus, arbeidsfordeling mellom de to eksisterende arkivene, samt ny arkivnøkkel for KMD, til nyttår.

Etter mange møter mellom administrasjonsavdelingene og mellom ledelsen og de tillitsvalgte, samt hovedverneombud/verneombud i de berørte departementer og avdelinger, ble de endelige beslutningene fattet i styringsgruppene (som besto av de berørte departementsråder) i slutten av oktober/begynnelsen av november.

Det nye departementet

Fra 1. januar 2014 har KMD ansvaret for områder som plan- og bygningsloven, boligpolitikk, nasjonal IKT-politikk og digitalisering, kommuneøkonomi, valg, personvern, forvaltningspolitikk, regional- og distriktspolitikk, statlig bygg- og eiendomspolitikk, statlig arbeidsgiverpolitikk og same- og minoritetspolitikk. Departementet har også ansvar for en rekke underliggende etater og virksomheter.

Følgende avdelinger er fra 1. januar 2014 overført til det tidligere KRD:

Arbeidsgiverpolitisk avdeling

Ansatte i 2013

Organisering/seksjon

32 personer

Forhandlingsseksjon

Utviklingsseksjon

Juridisk seksjon

Forvalter totalt 165,4 mill. kroner

Av dette forvalter departementet direkte	165,4 mill. kroner
Lover og forskrifter	Tjenestemannsloven med forskrifter
	Tjenestetvistloven med forskrifter

Avdelingen har ansvaret for den sentrale arbeidsgiverfunksjonen i staten. Departementet har kompetanse til å inngå, og plikt til å forhandle om tariffavtaler med hovedsammenslutningene og slik legge rammer for lønns- og arbeidsvilkår i alle virksomhetene. Avdelingen forvalter sentrale lover og forskrifter og utvikler strategier og satsinger som er viktige for utøvelsen av arbeidsgiveransvaret i virksomhetene.

Arbeidsgiverpolitikken skal bidra til at statlige virksomheter er moderne og attraktive arbeidsgivere og gode resultater.

Avdelingen for bygg, sikkerhet og tjenester

Ansatte i 2013	18 personer
Organisering	Ingen seksjonsinndeling
Forvalter totalt	792,4 mill. kroner
Av dette forvalter departementet direkte*	0 kroner

*Alle midler går til DSS.

Avdeling for bygg, sikkerhet og tjenester (BST) ble etablert i 2012. Avdelingen har ansvaret for arbeid med regjeringsbyggene, herunder gjenoppbygging etter 22. juli 2011. BST har videre ansvaret for det forebyggende objektsikkerhetsarbeidet knyttet til felles bygningsmasse, fellesområder og utendørsområder i regjeringskvartalet og i departementsbygninger utenfor kvartalet (samt regjeringens representasjonsanlegg), med unntak av Forsvarsdepartementet og SMKs midlertidige lokaler.

BST arbeider med IKT-sikkerhet i departementsfellesskapet. Avdelingen har i tillegg ansvaret for å koordinere sikkerhetsarbeidet i departementene, og har kontakten med politiet og de aktuelle fagmyndighetene. Fellestjenester og administrative støttefunksjoner for departementene, utvikling av nye arbeidsformer, og reglement for departementenes organisasjon og saksbehandling ligger også hos BST.

BST har etatsstyringsansvar for DSS, Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon.

Avdeling for IKT og fornying

Ansatte i 2013	37 personer
Organisering/enhet	Forvaltningspolitisk enhet
	Digitaliseringsenheten
	IKT og samfunn
	Økonomisk analyseenhet
Forvalter totalt	416,3 mill kr
Av dette forvalter departementet direkte	65,4 mill kr
Lover og forskrifter	Statsforetaksloven med forskrifter
	Lov om Norsk Lysingsblad med forskrifter
	Forskrift om universell utforming av

informasjons- og
 kommunikasjonsteknologiske (IKT)-løsninger
 Forskrift om IT-standarder i offentlig
 forvaltning
 eForvaltningsforskriften
 Vedtak om koordineringsorgan for
 eforvaltning

Avdeling for IKT og fornying (AIF) har et overordnet ansvar for regjeringens forvaltnings- og fornyingspolitikk. AIF har ansvar for samordning av IKT-politikken, både den generelle politikken for utvikling og bruk av IKT i samfunnet (herunder næringslivet) og digitaliseringen av offentlig sektor. Det innebærer et pådriveransvar for viktige områder, identifisere og følge opp sektorovergrepene spørsmål og tiltak og utarbeide strategier/policydokument.

Digitalisering av offentlig sektor er både en del av forvaltningspolitikken og av den generelle IKT-politikken. Departementet har også ansvaret for samordning av IKT-sikkerheten i statsforvaltningen.

AIF har etatsstyringsansvar for Difi, Direktoratet for forvaltning og IKT.

Planavdelingen

Ansatte i 2013	50 personer
Organisering/seksjon	Kart- og planlovseksjonen Miljø- og samfunnsseksjonen Kommunal- og arealseksjonen Byutviklingsseksjonen Avdelingssekretariatet
Forvalter totalt	819,9 mill. kroner
Av dette forvalter departementet direkte	89,2 mill. kroner
Lover og forskrifter	Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plandelen) Forskrift om kart, stedfestet informasjon, arealformål og kommunalt planregister Forskrift om konsekvensutredninger Lov om egedomsregistrering med forskrifter Lov om infrastruktur for geografisk informasjon Forskrift om infrastruktur for geografisk informasjon Forskrift om tinglysing

Planavdelingen ivaretar rollen som øverste planmyndighet i Norge. Dette innebærer et ansvar for en helhetlig og samordnet nasjonal arealpolitikk og at den kommunale og regionale samfunns- og arealplanleggingen fungerer effektivt. Planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser.

Plan- og bygningsloven gir departementet en nøkkelrolle innen sentrale samfunns- og miljøspørsmål, der mange ulike lovverk, sektormyndigheter og interesser krever en samordning.

En sentral oppgave er å avklare hvilke nasjonale interesser som skal ivaretas i planleggingen og hvilket handlingsrom kommunene har i arealpolitikken.

Avdelingen legger særlig stor vekt på arbeidet med å fremme en bærekraftig byutvikling og få til en bedre samordning mellom areal- og transportplanleggingen. Dette arbeidet skjer i tett samarbeid med Samferdselsdepartementet og de største bykommunene.

Planavdelingen har etatsstyringsansvar av Kartverket.

Same- og minoritetspolitisk avdeling

Ansatte i 2013	16 personer
Organisering	Ingen seksjonsinndeling
Forvalter totalt	303,3 mill. kroner
Av dette forvalter departementet direkte	13 mill. kroner
Lover og forskrifter Lappekodisillen Sameloven Finnmarksloven Forskrift om rett til opplæring i samisk Forskrift til samelovens språkregler Forskrift om pensjonsordning for sametingsrepresentanter Forskrift om bruk av det samiske flagget Forskrift om forvaltningsområdet for samisk språk Forskrift om valg til Sametinget	

Same- og minoritetspolitisk avdeling (SAMI) har det overordnede ansvaret for å utvikle og samordne statens politikk overfor den samiske befolkningen og de nasjonale minoritetene – jøder, kvener, rom (sigøynere), skogfinner og romanifolket/tatere. Avdelingen har ansvar for å koordinere regjeringens samlede politikk som gjelder samer og nasjonale minoriteter, også innenfor andre departementers fagområder. SAMI bistår departementene i kontakten med Sametinget og de nasjonale minoritetenes organisasjoner.

I samepolitikken har avdelingen ansvar for å legge forholdene til rette for at samene kan videreutvikle og styrke sin kultur, sitt språk og sitt nærings- og samfunnsliv. Avdelingen har også ansvar for å bidra til utvikling av internasjonal urfolkspolitikk og samordning av samiske spørsmål på nordisk nivå.

I politikken overfor de nasjonale minoritetene skal avdelingen sikre at de nasjonale minoritetene blir hørt og tatt hensyn til, slik det går fram av målsettingene i Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter og den europeiske pakten om regions- og minoritetsspråk. Avdelingen forvalter en tilskuddsordning for nasjonale minoriteter.

Avdelingen har det budsjettmessige og administrative ansvaret for Sametinget og bidrar til kontakt og dialog mellom regjeringen og Sametinget. SAMI har også ansvar for to

underliggende instanser: Gáldu – Kompetansesenteret for urfolks rettigheter og Internasjonalt reindriftssenter.

Statsforvaltningsavdelingen

Ansatte i 2013	26 personer
Organisering/seksjon	Etatsstyringsseksjonen Fylkesmannsseksjonen
Forvalter totalt	4,58 mrd. kroner
Av dette forvalter departementet direkte	599,3 mill. kroner
Lover og forskrifter	Partiloven Lov om Statens utleiebygg AS Lov om registrering av regjeringsmedlemmers verv mv. Bispedømme- og fylkesloven (§ 2 og § 3)

Statsforvaltningsavdelingen (STA) har sitt tyngdepunkt i styring av underliggende virksomheter. STA har et overordnet ansvar for statens bygge- og eiendomspolitikk og etatsstyringsansvaret for Statsbygg. Departementet koordinerer arbeidet med statens byggeprosjekter på tvers av departementene og har ansvar for en samlet budsjettmessig oppfølging av disse. STA har ansvaret for etatsstyringen av Datatilsynet. Videre har avdelingen ansvar for deler av personvernpolitikken og Personvernemnda. STA har også ansvar for Partilovnemnda.

Avdelingen er kontaktpunkt for Kongehuset og har budsjettansvar for apanasjene og det Kongelige Hoff. Videre har avdelingen ansvar for statens kongelige eiendommer. En annen viktig oppgave er å samordne departementenes styring av fylkesmannsembetene, dvs. ansvar for budsjett, personalsaker, IKT og administrativ effektivisering. Avdelingen har også ansvar for utvikling av fylkesmannens samordningsansvar og av systemer i regional statsforvaltning.

Husbankens låneramme – høy etterspørsel etter lån

De siste årene har det vært høy etterspørsel etter husbanklån. Gunstig rente er blant forklaringene på den store søknadsinngangen. Lånerammen er økt de siste tre årene for å imøtekomme etterspørselen. I 2013 ble rammen økt til 25 milliarder kr i revidert budsjett. Det ble samtidig gjort tiltak for å prioritere søknader og hindre kø. Startlån, private barnehagelån og grunnlån til prioriterte formål er viktigst. Prioriterte tiltak for grunnlånet er lån til utleieboliger blant annet til flyktninger, utbedring av bolig blant annet for eldre og funksjonshemmede, studentboliger, boliger i distriktene og andre boligsosiale søknader om grunnlån.

Øvrige søknader om grunnlån behandles i den rekkefølgen de kommer inn, og når det ikke er mer midler igjen blir søknader avslått. Tidligere ble slike søknader stilt i kø. For 2014 er det gitt prioriteringsregler for Husbankens låneramme som videreutvikler reglene fra 2013, der det i tillegg er lagt vekt på utbedring av bolig, pilotprosjekter og nøkterne boliger. Forskrift om prioriteringsregler i Husbanken er opphevet fra 1. januar 2014.

Forenklingsarbeidet PBL.

Boligmeldingen peker først og fremst på behovet for bedre samordning mellom planprosess og byggesak samt mer effektive planprosesser som grunnlag for gjennomføring av boligpolitikken.

Departementet sendte i sommer på høring et utkast til forenklinger i plan- og bygningsloven. Utkastet omfattet forslag om blant annet å heve terskelen for søknadsplikt for garasjer og mindre tilbygg, reduksjon av nabovarsling og klage, opphevelse av kravet om lokal godkjenning av foretak som ønsker ansvarsrett i byggesaker og enkelte nye regler om tidsfrister. Saken er under behandling med sikte på å legge fram en lovproposisjon i 2014.

Virkeområdet for byggteknisk forskrift § 1-2, som gir unntak fra enkelte tilgjengelighetskrav for studentboliger, ble utvidet fra 1. april 2013. Unntaket gjelder nå for 80 prosent av alle nye studentboliger som skal benyttes til utleie. Forskriftsendringen innebar at også private utbyggere har fått unntak fra enkelte tilgjengelighetskrav, og ikke kun studentboliger som oppføres av studentsamskipnader og enkelte studentboligstiftelser.

I 2013 startet Direktoratet for byggkvalitet arbeidet med utredning av en strategi for ByggNett i nær kontakt med berørte parter. Direktoratet utvikler parallelt en konkret nettløsning for fullelektronisk håndtering av enkle byggsaker kalt ByggLett. ByggLett er et skritt mot fullelektronisk saksbehandling av byggesaker i kommunene.

Innovasjonsstrategien

I april 2013 ble innovasjonsstrategien *Nye vegar til framtidens velferd* offentliggjort. Denne ble også lagt fram for Stortinget som meldingsdel til kommuneproposisjonen i mai. Strategien gir en bakgrunn for hvorfor det er viktig å satse på innovasjon og nytenkning i kommunene, ved blant annet å peke på de demografiske utfordringene kommunene står overfor de neste årene. I strategien presenteres flere ulike tiltak som kan bidra til å fremme innovasjon i kommunesektoren.

Høsten 2013 ble det besluttet at KMD skal etablere følgende tiltak for 2014:

- Innovasjonspris
- Etablere senter for innovasjon
- Gi støtte til samordning av IKT
- Gi støtte til innovasjonstiltak gjennom skjønnsmidler fra Fylkesmannen
- Gi støtte til etablering av et innovasjonsstudium for kommunalt ansatte ved høyskolene på Lillehammer og Gjøvik
- Videreutvikle kommunevise framskrivninger som viser utviklingen i demografi og arbeidskraftbehov i hver enkeltkommune.

Kommunikasjon om stortingsvalget 2013

Under Stortingsvalget i høst la departementet økt vekt på kommunikasjon med unge velgere. Den tradisjonelle TV-reklamen mot den brede velgergruppen ble sløyfet for første gang på mange år. Det ble lagt større vekt på kommunikasjon via nett og sosiale medier. Det ble gjennomført en nettkampanje bestående av animerte nettannonser, og det ble laget en egen mobiltilpasset nettside hvor velgerne kunne finne informasjon om nærmeste valglokale, åpningstider og kartfunksjon.

Departementet hadde også de tradisjonelle tiltakene som for eksempel brosjyre (på totalt 14 språk), ordinære kunngjøringsannonser, informasjon på tekst-tv og informasjonsfilm. Viktige

kanaler var også nettstedene valg.no og e-valg.dep.no, og det ble også gjennomført flere nettmøter om valg.

Departementet sørget for å produsere og sende ut valgkort til alle velgere på vegne av kommunene. I stedet for å produsere en husstandsbrosjyre, slik som ved tidligere valg, benyttet departementet anledningen til å lage en folder der valgkortet utgjorde en side. Selve valgkortet kunne rives av i en perforering og tas med til valglokalet på vanlig måte.

Valgdeltakelsen blant førstegangselgere har økt fra 56,2 prosent ved forrige stortingsvalg i 2009 til 66,5 prosent ved stortingsvalget 2013¹. Forskere kan ikke gi et entydig svar på hvorfor valgdeltakelsen har økt, men vi antar likevel at god og tilgjengelig informasjon om valget har hatt en positiv effekt.

Valggjennomføringen 2013

Ved stortings- og sametingsvalget 2013 ble et nytt valgadministrativt system, EVA, for første gang benyttet i alle landets kommuner. Systemet er eid, utviklet, forvaltet og driftet av KRD. EVA består av tre deler; et sentralt administrativt system, et system for elektronisk opptelling av stemmesedler (skanning) og en løsning for internettstemmegivning. I forbindelse med innføringen av EVA har KRD ansvar for opplæring, veiledning og brukerstøtte.

Ved valget i 2013 deltok 12 kommuner i forsøk med stemmegivning over internett. Valggjennomføringen og forsøket med internettstemmegivning skal evalueres. Det var observatører fra en lang rekke land til stede under valget, herunder en delegasjon fra OSSE.

Revisjonen av retningslinjene for regionalstøtte for perioden 2014-2020

Departementet har jobbet aktivt opp mot EU-kommisjonen og ESA i arbeidet med nye retningslinjer for regionalstøtte. Arbeidet har bidratt til at de vedtatte retningslinjene imøtekommer de viktigste norske interessene. Regelverket setter rammene for muligheten til å gi distriktsrettet investeringstilskudd og differensiert arbeidsgiveravgift. Departementet har i 2013 hatt tett dialog med ESA for å drøfte handlingsrommet innenfor retningslinjene. Det er også gjennomført en rekke møter med aktører fra kommunesektoren og næringslivet om de nye retningslinjene.

Utviklingsprogrammet for byregioner

Departementet lyste ut i alt 33,5 millioner kroner til Utviklingsprogrammet for byregioner med søknadsfrist 31.1.2014. Programmet skal bidra til økt kunnskap om samspill mellom by og omland og styrke disse områdenes regionale vekstkraft, med sikte på utvikling i regionen som helhet. Tilskuddsmottakerne skal komme fram til lokalt forankrede strategier og tiltak som kan bidra til å styrke rollen som byregioner har for regional utvikling.

Gründertelefon og ny informasjon til gründere på Innovasjon Norges nettsider

Innovasjon Norge (IN) lanserte 26. november 2013, på oppdrag fra departementet, telefontjenesten *Gründertelefonen* og ny informasjon for gründere på sine nettsider (innovasjon norge.no/no/grunder/), for å gjøre det enklere for gründere å finne relevant informasjon, og gi gründere raskere svar på spørsmål. Innovasjon Norges nettsider for gründere inneholder informasjon om INs egne ordninger og annen nyttig informasjon for en

---

¹ Tall fra Institutt for samfunnsforskning: <http://www.samfunnsforskning.no/Publikasjoner/Andre-rapporter/2013/2013-011>

gründer før, under og etter etablering av ny virksomhet. I tillegg er det linker til andre relevante nettsider for gründere, som f. eks Altinn (hvordan starte en ny bedrift).

Internasjonalt arbeid

Nordisk samarbeid

Det nordiske kommunalministermøtet fant sted i Jyväskylä, Finland 7. - 9. august 2013. Hovedtemaet for møtet var "Reformbehov av kommunallagstiftningen", samt informasjon om aktuelle saker i landene.

Europarådet

Departementet har deltatt aktivt i Styringskomiteen for lokalt og regionalt demokrati (CDLR). Komiteen har oppgaver på det kommunalpolitiske området i Europarådet. Viktige samarbeidsområder i 2013 var erfaringsutveksling om noen hovedtema: finanskrisen, demokratisk deltakelse og kapasitetsbygging, kommunesamarbeid på tvers av grenser, menneskerettigheter på lokalt nivå og samarbeid med EU.

Norge følger opp felles europeisk handlingsplan for godt styresett på lokalt og regionalt nivå. KS og KRD samarbeider i 2011–2015 om et prosjekt med å lansere den europeiske prisen for godt lokalt styresett. Fem kommuner har til nå blitt tildelt Europarådets pris for godt styresett; Bærum, Lillesand, Time, Stavanger og Ringeby.

EØS m/Interreg

Statsråden og statssekretæren deltok på et uformelt regionalministermøte i november under det litauiske EU-formannskapet. Tema var EUs framtidige regionalpolitikk og hvordan den skal implementeres. Norge deltok på ekspedisjonssjefsmøter om regionalpolitikk under det irske og litauiske formannskapet i EU.

Departementet finansierer en ambassaderådstilling for kommunale og regionale saker i Brussel. I kontakten med ambassaderåden har departementet særlig fulgt arbeidet med revisjon av regelverket for offentlig støtte og Norges deltakelse i det territorielle samarbeidet Interreg. Ambassaderåden har også vært sterkt involvert i arbeidet med EØS-midlene og fulgt arbeidet med bolig- og bygningspolitisk samarbeid i Europa.

Departementet finansierer også et engasjement som Nasjonal ekspert i EU-kommisjonens generaldirektorat for regional utvikling. Eksperten arbeider med regionalpolitiske problemstillinger knyttet til Interreg og makroregionale strategier, herunder Østersjøen og nordområdene.

Departementet har fulgt opp det territorielle samarbeidet Interreg ved å delta i programmenes overvåkings- og styringskomiteer. Det viktigste og mest ressurskrevende arbeidet i 2013 har vært å følge og delta i utvikling av nye programmer for perioden 2014-2020. Departementet deltar også i en nordisk arbeidsgruppe for å følge opp dette arbeidet.

OECD

Departementet deltar i komiteen for regionalpolitikk og komiteens arbeidsgrupper for ruralpolitikk og for territoriale indikatorer, og i programkomiteen for lokal økonomisk utvikling og sysselsetting.

UN Habitat

Det 24. styremøtet i UN-Habitat ble holdt i Nairobi 15.-19. april i 2013. Norge deltok med en delegasjon fra Utenriksdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet og en representant fra Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU). Delegasjonen var ledet av daværende statssekretær Anne Beathe K. Tvinnerheim. Saker på dagsorden var blant annet et forslag om styrereform og forberedelser til Habitat III.

Den norske delegasjonen bidro aktivt blant annet til resolusjoner om arbeidsplan og budsjett, styrking av ungdomsdeltakelse i planlegging og utvikling, bærekraftig byutvikling og planlegging, med mer. Delegasjonen hadde egne møter med UN-Habitats eksekutivdirektør Joan Clos og assisterende eksekutiv direktør Aisa Kacyira.

Tverrfaglige aktiviteter

Mål-, resultat- og risikostyring og etatsstyring

Mål- og resultatstyring er det grunnleggende styringsprinsippet i statlige virksomheter. Overordnede og politisk fastsatte mål konkretiseres. Ressursbruk og resultater vurderes i lys av disse og følges opp.

Risikostyring er en del av departementets internkontroll. Avdelingene vurderer risiko ved mål og oppgaver som en del av planarbeidet. Departementets overordnede risikoanalyse blir drøftet på toppledernivå 3 ganger per år og gir grunnlag for justering av strategier og arbeidsmål.

Departementets etatsstyring er en viktig del av styringssystemet. Det legger premissene for at underliggende etater skal kunne gjennomføre vedtatt politikk og nå mål- og resultatkrav. De årlige [tildelingsbrevene og styringsmøtene](#) er hovedelementene i styringsdialogen.

Departementet hadde i 2013 etatsstyringsansvar for [Husbanken](#), [Direktoratet for byggkvalitet](#), [Distriktssenteret](#) og [Husleietvistutvalget](#).

Riksrevisjonens kontroll

Riksrevisjonen hadde i [Dokument 1 \(2013–2014\)](#) (lenke til riksrevisjonen.no) vesentlige merknader til departementets oppfølging av Husbanken når det gjaldt etablering av kontrollmekanismer for å forebygge utrettmessige utbetalinger av bostøtte.

Etikk

De etiske retningslinjene er omtalt i [tildelingsbrevene](#) til departementets underliggende virksomheter.

Retningslinjene er tema i de årlige lederkontraktssamtalene departementsråden har med ekspedisjonssjefer og virksomhetsledere. Retningslinjene er også en del av programmet for nytilsatte i departementet.

Forskning og utviklingsarbeid

I 2013 ble en stor del forskningsmidler kanalisert til programmet Demokrati, styring og regionalitet (DEMOSREG) i Norges forskningsråd. Departementet har også bidratt til finansiering av programmet "Velferd, arbeidsliv og migrasjon" (VAM). Departementets finansiering har bidratt til å inkludere boligtematikk bedre i velferdsforskningen.

Departementet har videre tildelt Norges forskningsråd midler til regionaløkonomiske modeller og forskning på bostedsvalg. Departementet har også kjøpt oppdragsforskning. Departementets forskningsstrategi for 2011-2014 legger føringer for departementets forsknings- og utviklingsarbeid.

Evalueringer gjennomført i 2013 finnes på evalueringsportalen.no.

IKT-området

Informasjonsteknologi er et kritisk verktøy for at medarbeiderne skal kunne løse oppgavene effektivt og med god kvalitet.

Departementet planlegger og kjøper inn IKT-utstyr mens DSS drifter IKT-systemene. Departementet deltar i et nært samarbeid med de andre departementene på felles IKT-plattform og DSS i spørsmål knyttet til videreutvikling, vedlikehold og drift av teknologiske løsninger, innenfor rammen av et styringssystem for informasjonssikkerhet. Fellesskapet har hatt fokus på at systemene skal bli mer robuste overfor driftsavbrudd og ivareta hensynet til informasjonssikkerhet. Arbeidet fortsetter i 2014, blant annet med tiltaksplaner basert på gjennomførte risikoanalyser av kartlagt risiko.

Sikkerhet og beredskap

Departementet har rutinemessig revidert sin interne plan for krisehåndtering og systemer for rask varsling og informasjonsoppdatering til alle ansatte under krisehendelser. Departementet har avsatt ressurser for deltakelse i en sentral krisehåndteringsgruppe under Krisestøtteenheten som støtte under større kriser.

For å øke beredskaps- og krisehåndteringsevnen deltar departementet på samlinger arrangert av sentrale beredskapsmyndigheter. Etatene er i styringsdialogen varslet om at departementet ønsker et tettere samarbeid på sikkerhets- og beredskapsområdet fra 2014. Departementet gjennomførte tre interne, fagspesifikke kriseøvelser i 2013.

Departementet hadde i 2013 informasjonssikkerhet som hovedprioritet, og vil fortsette det påbegynte arbeidet (se IKT-området). Også på dette området vil departementet inkludere etatene.

Arkiv

Etter arkivloven skal alle offentlige virksomheter ha et arkiv som er ordnet og innrettet slik at dokumentene er trygge som informasjonskilder nå og for fremtiden. Det ble i 2013 registrert i alt 15927 dokument i systemet. Av dette var 8103 inngående dokument, 3697 var utgående dokument og 4127 interne notater. Om lag 30 prosent av dokumentene ble registrert som e-post.

Departementet fikk 1853 krav om innsyn, en økning på 813 forespørsler fra året før. 384 innsynskrav ble avslått, departementet fikk ingen klager på avslag om innsyn. I seks år har et særskilt prosjekt arbeidet med avlevering av arkivmateriale til Riksarkivet. Arbeidet vil fortsette videre i 2014.

Kommunikasjon og media

Departementets kommunikasjon skal være etterrettelig, basert på et godt faglig grunnlag og bygge på prinsippene i statens kommunikasjonspolitikk. Prinsippene er: åpen og aktiv

medvirkning, nå alle og helhet. Kommunikasjonsarbeidet skal i tillegg legges opp systematisk og bidra til at omverdenen har tillit til departementet.

For å nå alle målgrupper, blant annet unge mennesker, har departementet hatt fokus på økt aktivitet på sosiale medier i 2013. Aktiviteten gjennom året viser at departementet er mer synlige på samtlige flater sammenliknet med året før. Særlig har aktiviteten på departementets Twitter-konto tatt seg betydelig opp, og i løpet av fjoråret har antall følgere vokst med nærmere 50 prosent. Departementets tilstedeværelse på Facebook viser også vekst, og det er verdt å merke seg at siden Valg i Norge besvarte en rekke henvendelser fra publikum før, under og etter valget, og var godt besøkt gjennom hele valgperioden.

Nøkkeltall for 2013:

- 167 pressemeldinger
- 99 sett med bilder på Flickr, 656 bilder
- 611 liker oss på Facebook
- 2889 følgere på Twitter
- 2436 liker Valg i Norge på Facebook
- 360 følger Valg i Norge på Twitter
- 1 141 481 besøk på regjeringen.no/krd
- 2 956 505 sidevisninger på regjeringen.no/krd
- 9. september var mest aktive dato (den offisielle valgdagen for Stortingsvalget 2013)
- Valgportalen var den mest besøkte nettsiden på regjeringen.no/krd

EMAS – miljøledelsessystem

Innføring av EMAS er et samarbeid mellom DSS og de fleste departementene. EMAS er et europeisk miljøledelsessystem som er basert på den internasjonale standarden ISO 14001. DSS er pådriver og prosjektleder i innføringen for områdene som berører alle departement. Arbeidet startet i 2011 og ble ferdigstilt første kvartal 2013. Selve sertifiseringen vil etter planen skje i løpet av 2014.

Målloven

Loven slår fast at ingen av målformene skal være representert med mindre enn 25 prosent i departementets publikasjoner. I 2013 var nynorskandelen i departementet på om lag 63 prosent i kortere tekster (under 10 sider), eksempelvis pressemeldinger, stillingsannonser, kortere høringsnotat, rundskriv og brosjyrer. Nynorskandelen i lengre tekster (over 10 sider), eksempelvis rapporter, høringsnotat, veiledere og lignende var på 37,6 prosent. Proposisjoner og meldinger til Stortinget er ikke medregnet. Interne dokumenter er ikke omfattet av loven.

Avdelingene i departementet

Kommunal- og regionaldepartementet er delt inn i fire avdelinger og en kommunikasjonsenhet. I tillegg kommer forværelset til departementsråden og statsråden. Departementet hadde i 2013 et [driftsbudsjett](#) på om lag 168 millioner kroner.

Plan- og administrasjonsavdelingen

Avdelingsfakta

Ansatte i 2013	39 personer
Organisering/team:	Administrasjon
	Dokumentasjon
	HR
	Planlegging
	Samordning
	Økonomistyring
Forvalter totalt	186,9mill. kroner
Av dette forvalter departementet direkte	171,9 mill. kroner

Plan- og administrasjonsavdelingen fungerer som stab for departementsråden og serviceenhet for de andre avdelingene. Arbeidsoppgavene omfatter samordning og kvalitetssikring av arbeidet i departementet med statsbudsjettet, samordning i høringssaker og merknader til regjeringsnotater. Avdelingen har ansvar for økonomiforvaltning og driftsbudsjettet til departementet, lønns- og personalforvaltning, personalpolitikk, regnskapsføring og arkiv.

Avdelingen forvalter også en fellesbevilgning til forskings- og utredningsoppdrag, en mindre bevilgning til større innkjøp og vedlikehold, i hovedsak innenfor IKT-området, og en bevilgning til Norges forskingsråd.

Regionalpolitisk avdeling**Avdelingsfakta**

Ansatte i 2013	41 personer
Organisering/team:	Bedriftsutvikling Informasjonsarbeid Internasjonalt arbeid Lokal utvikling Læring Næring Område Regional utvikling Sektor Stab Økonomi
Forvalter totalt:	2,68 mrd. kroner
Av dette forvalter departementet direkte	564,4 millioner kroner
Lower og forskrifter	Lov om regulering av bygge- og anleggsverksemd

En aktiv og målrettet regional- og distriktpolitikk skal bidra til verdiskaping, arbeidsplasser og velferd i hele landet. De viktigste strategiene avdelingen arbeider med er å skape attraktive arbeidsplasser, et godt tjeneste- og velferdstilbud, god infrastruktur og attraktive steder. Avdelingen analyserer utviklingstrekk i samfunnet og følger opp politikikutvikling innenfor ulike sektorer som er viktige for utviklingen i regioner og distrikter.

En viktig oppgave er å samordne utformingen av politikk i ulike sektorer, slik at de utgjør en helhetlig og målrettet politikk for regional utvikling. Avdelingen utvikler og forvalter særskilte regional- og distriktpolitiske virkemidler rettet mot næringsliv, fylkeskommuner og kommuner. En annen viktig oppgave er å følge opp Reviderte retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og tjenesteproduksjon.

Den daglige forvaltningen av virkemidlene er i hovedsak delegert til fylkeskommunene, Innovasjon Norge, Selskapet for industrivekst og Forskningsrådet. Avdelingen har Kompetansesenter for distriktsutvikling som en underliggende virksomhet. Avdelingen følger den internasjonale utviklingen og er ansvarlig for Norges medvirkning i EUs Interreg-program.

Kommunalavdelingen**Avdelingsfakta**

Ansatte i 2013	69 personer
Organisering/seksjon	Administrasjonsseksjonen Juridisk seksjon Kommuneøkonomiseksjonen Samordningsseksjonen Seksjon for valg og lokaldemokrati
Forvalter totalt	149,4 mrd. kroner
Av dette forvalter departementet direkte	468 mill. kroner
Love og forskrifter	Kommuneloven med forskrifter Valgloven Forskrift om valg Kommuneinndelingsloven Lov om forsøk i offentlig forvaltning Lov om interkommunale selskap

Kommunalavdelingen skal medvirke til rammevilkår som legger til rette for lokalt selvstyre og en kommunesektor som på en god måte kan ta seg av de ulike rollene som demokratisk arena, tjenesteyter, samfunnsutvikler og myndighetsforvalter.

Avdelingen har ansvaret for inntektsfordelingen mellom kommuner og mellom fylkeskommuner gjennom utvikling og drift av inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner. I tillegg arbeider avdelingen med de samlede inntektsrammene for kommunesektoren. Avdelingen samordner staten sine tiltak overfor kommunesektoren og forvalter kommuneloven og resten av det juridiske rammeverket. Avdelingen har ansvaret for kommune- og fylkesinndelingen, oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene, konsultasjonsordningen mellom staten og kommunesektoren og fornyingsarbeid rettet mot kommunesektoren.

Avdelingen har det nasjonale ansvaret for å forberede og gjennomføre valg. Avdelingen er ansvarlig for KOSTRA, et nasjonalt informasjonssystem knyttet til kommunal- og fylkeskommunal ressursbruk, og avdelingen forvalter statens eierandel i Kommunalbanken AS. Avdelingen forvalter direkte en bevilgning til kunnskapsutvikling og drift av inntektssystemet, valgbevilgningen og deler av bevilgningen til skjønnstilskudd.

Bolig- og bygningsavdelingen**Avdelingsfakta**

Ansatte i 2013	40 personer
Organisering/seksjon	Byggkvalitet Byggeprosess Bolig Økonomi og etatsstyring Stab
Forvalter totalt *	26,5 mrd. kroner
Av dette forvalter departementet direkte	4,6 mill. kroner
Lower og forskrifter	Boligbyggelagsloven Borettslagsloven med forskrifter Eierseksjonsloven med forskrift Husleieloven med forskrifter Lov om kommunal forkjøpsrett til boliger med forskrift Husbankloven med forskrifter Plan- og bygningsloven, byggesaksdelen Saksbehandlingsforskriften Byggteknisk forskrift Lov om godkjenning og drift av innretninger til bruk i tivoli og fornøylesparker, med forskrift Oreigningslova

*) Husbanken utlånsportefølje er på om lag 126 milliarder kroner ved utgangen av 2013.

Bolig- og bygningsavdelingen skal medvirke til å oppnå det overordnede politikkmål om at alle skal kunne bo godt og trygt.

Regjeringen ønsker å legge til rette for et velfungerende boligmarked. Det offentlige har et ansvar for at alle har tilgang til god informasjon om boligmarkedet, en balansert lovregulering og tilgang til boligfinansiering i hele landet.

Flest mulig av de som ønsker det skal kunne etablere seg i egen bolig. Boligsosialt arbeid, inkludert innsats for å forebygge og bekjempe bostedsløshet, er høyt prioritert. Det boligsosiale arbeidet skal bidra til at vanskeligstilte på boligmarkedet får den hjelpen de trenger for å oppnå en trygg bosituasjon. Dette forutsetter god kompetanse og høy aktivitet i kommunene.

Regjeringen ønsker en helhetlig bygningspolitikk overfor bygge- og eiendomsnæringen, kommuner og husholdninger. Byggeprosessen skal være effektiv og brukervennlig og bidra til god kvalitet og få byggfeil. Energibruken i bygg skal reduseres. Bygde omgivelser bør planlegges og utformes universelt slik at alle så langt det er mulig kan bruke dem. Regjeringen ønsker å bidra til attraktive steder med gode levekår gjennom stedsutvikling, områdeløft og god byggeskikk.

Avdelingen følger opp målene gjennom lov- og forskriftsarbeid, lovtolking og utforming av økonomiske virkemidler som lån, bostøtte, tilskuddsordninger, og gjennom kompetansebygging, veiledning og informasjon.

[Husbanken](#), [Direktoratet for byggkvalitet](#) og [Husleietvistutvalget](#) forvalter ordningene. Se egen omtale av disse under kapittel *Underliggende etater og tilknyttede virksomheter*.

Kommunikasjonsenheten

Ansatte i 2013 9 personer

Kommunikasjonsenheten samordner departementets forhold til mediene, er pådriver for en effektiv medie- og samfunnskontakt og sørger for god kommunikasjonsforvaltning i departementet.

Enheten informerer om aktiviteter og politiske beslutninger. I tillegg bidrar enheten til å formidle informasjon til innbyggerne om muligheter, rettigheter og plikter knyttet til departementets virksomhetsområder. Enheten har også det redaksjonelle ansvaret for departementets nettsider både internt og eksternt.

Personalområdet

I KRD vil vi ha et arbeidsliv som har plass til alle som vil og kan arbeide. Handlingsplaner på det personalpolitiske området har som mål å legge til rette for arbeidssøkere med redusert funksjonsevne, øke pensjonsalderen og øke rekrutteringen av personer med innvandrerbakgrunn. Departementet har egne retningslinjer for rekruttering og skal praktisere positiv forskjellsbehandling for enkelte grupper (kjønn, etnisitet og redusert funksjonsevne).

For 2013 vil vi trekke framfølgende tiltak for likestilling og mangfold:

- Ansatt en person gjennom FADs traineeprogram for personer med høyere utdanning og nedsatt funksjonsevne
- Samarbeidet med Vitenskapsbutikken v/UiO for å knytte kontakter med studenter for skriving av masteroppgaver på departementets politikkområder
- Aktiv bruk av nettportalen "ambisjoner.no" som særlig retter seg mot personer med minoritetsbakgrunn

Lønns- og arbeidsforhold

Det er overordnet mål for departementet å ha minst 40 prosent av hvert kjønn på alle stillingsnivåer. Av 208 tilsatte utgjorde kvinner 61 prosent. I tillegg til god kjønnsbalanse innenfor stillingsgruppene, er departementet opptatt av lønnsforskjeller innenfor de enkelte stillingsgruppene. Gjennomsnittslønn for alle tilsatte var 580 674 kroner. Gjennomsnittet for menn var 600 701 kroner og for kvinner 567 598 kroner.

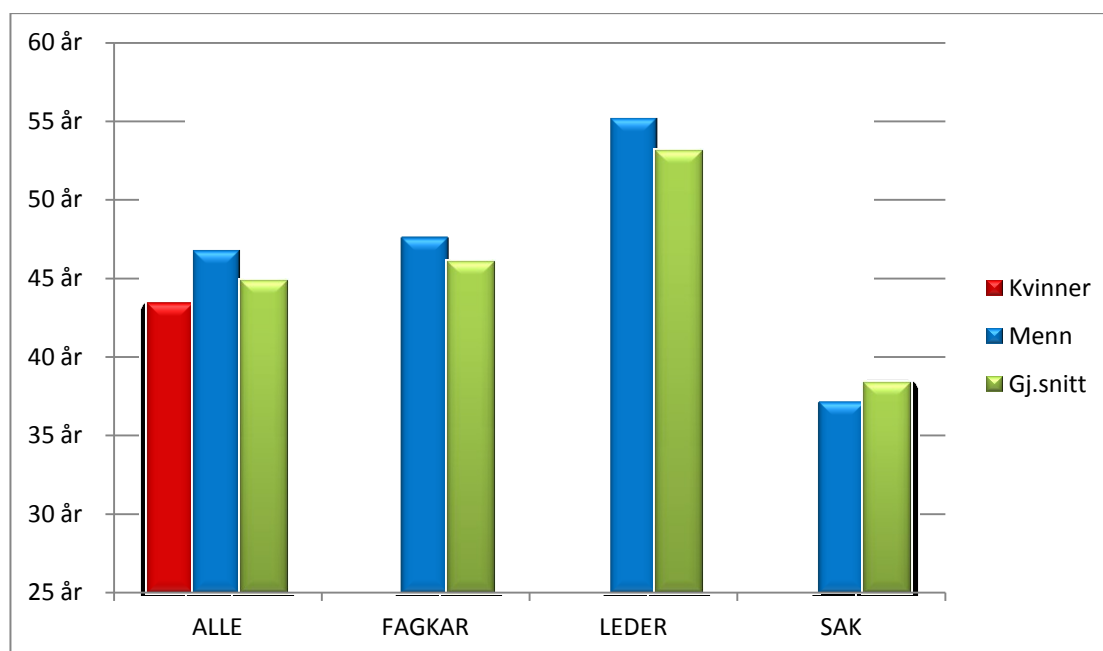
Lønnsforskjellen mellom kvinner og menn kan i stor grad forklares med fordelingen på stillingsgrupper. I gruppene med lavest lønn (saksbehandlere) er 72 prosent kvinner og 28 prosent menn. Det er små forskjeller i gjennomsnittlig lønn mellom kvinner og menn innenfor de enkelte stillingskategoriene.

		Kjønnsbalanse			Lønn		Deltid		Midlertidig ansettelse		Foreldre permisjon		Legemeldet sykefravær	
		M %	K %	Total (N)	M (kr/%)	K (kr/%)	M %	K %	M %	K %	M %	K %	M %	K %
Totalt i virksomheten (Toppledelsen er ikke med i gjennomsnitt for lønn)	2013	39	61	208	567 598	600 701	7,3	16,7	8,3	12,7	41	59	2,4	4,4
	2012	42	58	202	592 653	557 379	6,0	14,4	7,1	7,4	27	73	1,3	4,2
Toppledelse (Dep.råd., ekspedisjonssjef)	2013	50	50	6	1 152 000	1 064 333								
	2012	67	33	6	1 114 500	1 042 700								
Mellomledelse (avdelings-/under-dir., kontorsjef)	2013	45	55	22	781 870	745 617								
	2012	39	61	23	768 289	732 714								
Kategori 1 (faglig karrierevei [1])	2013	56	44	117	610 354	602 597								
	2012	52	48	114	604 927	585 212								
Kategori 2. (saksbehandlere [2])	2013	28	72	61	464 606	467 345								
	2012	28	72	58	451 663	459 836								

[1] Faglig karrierevei: prosjektleder, seniorrådgiver, spesialrådgiver og fagdirektør

[2] Saksbehandlere: konsulent, førstekonsulent, seniorkonsulent og rådgiver

Aldersfordeling

Gjennomsnittsalderen var 44,5 år. Gjennomsnittsalderen for menn er 46,2 år og 43,3 år for kvinner

Arbeidstids- og permisjonsordninger

Fleksible arbeidstidsordninger og ulike ordninger for hjemmekontor tilrettelegges for ansatte av begge kjønn i ulike livsfaser.

Menn tok ut 41 prosent av foreldrepermisjonen. Kvinner utgjør 78 prosent av dem som har redusert arbeidstid.

Rekruttering, turnover og forfremmelse

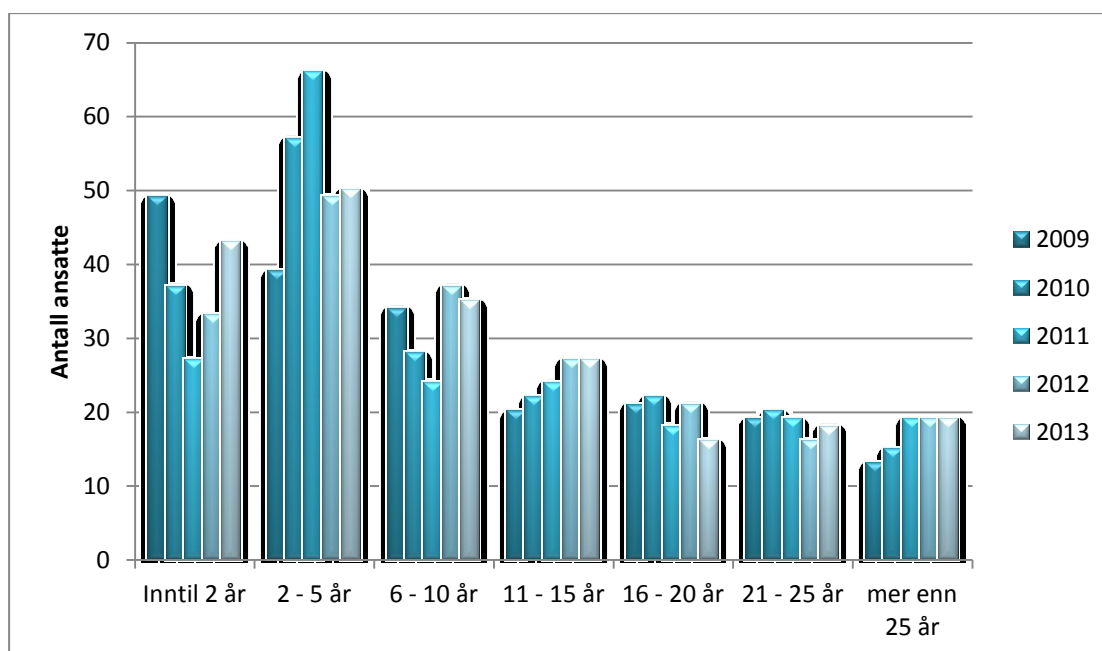
Kommunal- og regionaldepartementet har en åpen rekrutterings- og avansementspolitikk preget av ryddighet, medvirkning fra de ansatte, likebehandling og felles utvelgelseskriterier.

Det ble tilsatt 28 nye medarbeidere, herunder 17 nytilsatte i gruppen saksbehandlere, seks ledere og fem i gruppen faglig karrierevei.

Departementet fikk i gjennomsnitt 35 søknader på 18 kunngjorte stillinger (23 tilsetninger). Turnoveren var 11,1 prosent mot 6,9 prosent året før.

Ansiennitet

43 personer (21 prosent) har vært tilsatt i mindre enn to år. Gruppen med 16-20 års ansiennitet er redusert med 5 personer siste år. Det er 37 personer (18 prosent) som har vært tilsatt i mer enn 20 år.

Kompetanseutvikling

Riktig kompetanse er en forutsetning for å realisere de visjonene og målene departementet har. De ansatte får jevnlig tilbud om utviklingstiltak innenfor fagkompetanse, arbeidsverktøy og kommunikasjons- og relasjonskompetanse. Daglig læring skjer ved en bevisst fordeling av oppgaver, gjennom ulike organisasjons- og arbeidsformer, jobbrotasjon, fungeringer, deltakelse i faglige nettverk, tjenestereiser og mentorordninger. Det utarbeides årlig en felles opplæringsplan for departementet.

I 2013 hadde departementet blant annet følgende kompetanseutviklingstiltak:

Videreutdanning og stipend

Departementet legger vekt på å ha gode ordninger for individuell videreutdanning. Det legges vekt på faglig tilknytning og eventuelle framtidige arbeidsområder i departementet. Det ble blant annet gitt støtte til studier ved BI og Administrativt forskingsfond (AFF).

Det er også mulig å hospitere i andre avdelinger, eksterne virksomheter og være med i internasjonale utvekslingsordninger.

Kurs, seminar og temamøte

I 2013 har departementet arrangert en rekke tiltak rettet mot alle ansatte, blant annet allmøter, internasjonalt arbeid, presentasjon av boligmeldingen og distriktsmeldingen, skriveverksted om juridisk språk og seminar om utviklingen i norsk økonomi.

De enkelte avdelingene har også gjennomført en rekke tiltak ut fra faglige behov.

Eksterne læringsarenaer og samarbeidspartnere

Ansatte har deltatt på ulike eksterne opplæringstilbud i regi av blant annet Partnerforum, Difi, DSS, Direktoratet for økonomistyring (DFØ), HR Norge og Administrativt forskingsfond (AFF).

Introduksjonsprogram for nytilsatte

Det ble gjennomført et introduksjonsprogram over to dager i 2013, hvor hensikten er at de nytilsatte skal finne seg raskt til rette, både faglig og sosialt.

Utviklingsprogram for medarbeidere

Målet er at medarbeidere skal bli bedre til å samarbeide, kommunisere og få større bevissthet om egen rolle, egne preferanser og utviklingsmuligheter. Det sjette i rekken ble avholdt våren 2013 og avsluttet juni 2013.

Lederskapsutvikling

Departementet vektlegger å ivareta et høyt kompetansenivå hos lederne. Det blir årlig gjennomført lederskapsutviklingstiltak for at ledere skal videreutvikle bevisstheten om hva som er godt lederskap i en kunnskapsorganisasjon.

Hovedfokus i 2013 var oppfølging av lederevaluering og medarbeiderundersøkelse fra høsten 2012. Den viktigste oppfølgingen etter slike undersøkelser skjer på avdelingsnivå og gjennom det daglige arbeidet. På departementsnivå fulgte vi opp med ett ledertreff.

Helse, miljø og sikkerhet

Departementet har en lokal samarbeidsavtale om inkluderende arbeidsliv (IA-avtale). Departementets handlingsplan for reduksjon av sykefraværet har som mål å redusere sykefraværet fra 5,6 prosent (2. kvartal 2001) til 4,5 prosent. I forbindelse med dette har departementet også i 2013 arbeidet med ulike tiltak. Sykefraværet gikk ned hvert år i perioden 2006 til 2011 fra 6,7 prosent til 4,2 prosent. I 2012 var det en liten økning til 4,3 prosent før det økte ytterligere i 2013 til 4,8 prosent. Måltallet fra 2001 ble dermed ikke oppfylt 2013.

Beskyttelse mot trakassering

Departementet har nulltoleranse for mobbing og trakassering. Departementet skal ha en kultur med åpenhet, dialog og bred medvirkning for å fremme helse, trivsel og yteevne. Det er utarbeidet egne retningslinjer for forebygging og håndtering av mobbing og trakassering.

Sosiale aktiviteter og velferdstiltak

Departementet legger stor vekt på tiltak som fremmer trivsel og tilhørighet mellom de ansatte. Eksempel på gjennomførte tiltak er:

- Kulturlunsjer
- Bedriftsidrettslag som arrangerer ulike aktiviteter (blant annet fotball, innebandy, skidag og stiller lag i Holmenkollstafetten)
- Fotogruppe som blant annet arrangerer kurs for fotointeresserte og går på utstillinger
- Julebord
- Sommerfesten ble holdt i slutten av august på Gjestestuen på Bygdøy
- Den årlige velferdsturen ble lagt til en omvisning på Markerud gård.

Driftsbudsjett og driftsregnskap for 2013

Kommunal- og regionaldepartementet utarbeider et driftsregnskap i tråd med grunnleggende prinsipper for statsregnskapet, jf. stortingets bevilgningsreglement § 3.

Oppstilling av driftsbudsjett og -regnskap for 2013

Utgifts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Not e	Samlet tildeling	Regnskap 2013	Merutgift (-) og mindreutgi ft
0500	Kommunal- og regionaldepartementet	01	Driftsutgifter	A, B, C	1 681 730 000	1 646 325 668	3 540 432
0500	Kommunal- og regionaldepartementet	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	A, B	1 329 000	791 547	537 454
Inntekts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 20x2	Merutgift (-) og mindreutgi ft
3500	Kommunal- og regionaldepartementet	16	Refusjon av foreldrepenge r	B	0	2 745 104	2 745 104
3500	Kommunal- og regionaldepartementet	17	Refusjon lærlinger	B	0	32 552	32 552
3500	Kommunal- og regionaldepartementet	18	Refusjon av sykepenger	B	0	2 422 989	2 422 989

Note A Forklaring på kolonnen samlet tildeling

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Saldert budsjett for 2013	Lønnsregulering	Samlet tildeling
0500.01	5 303 000	161 155 000	1 715 000	1 681 730 000
0500.45	629 000	700 000	0	1 329 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-))/ mindre utgift	Standard refusjoner på inntektsposten e 15-18	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp
0500.01		3 540 432	5 200 645	8 741 077	8 143 500	8 143 500
0500.45	"kan overføres"	537 454		537 454	537 454	537 454

Forklaring til post 01

- Mindreutgiftene på post 01 er 3 540 432 kr og standard lønnsrefusjoner beløper seg til kr 5 200 645 kr. Til sammen utgjør dette et reelt mindreforbruk på post 01 på 8 741 077 kr. Dette utgjør 5,37 % av bevilgningen gitt på posten og kun 8 143 500 kr kan overføres til neste budsjettår, jf. tabell over.
- I forbindelse med salg av utstyr som en del av rutinemessig fornyelse av utstyr har KRD benyttet fullmakt til nettobudsjettering på post 01. Beløpet som er nettoført er 31 575 kr.

Forklaring til beregning av mulig overførbart beløp

- Bevilgningen på post 45 er gitt med stikkordet "kan overføres". Mindreutgiftene på post 45 utgjør 537 454 kr og kan overføres i sin helhet til neste år. Post 45 avvikles fra 2014 og bevilgningen overføres til post 01. Mulig overførbart beløp på post 45 søkes derfor overført til post 01 for 2014.

Note C Spesifisert driftsregnskap for post 01

	31.12.2012	31.12.2013
Lønn og godtgjørelser	119 723 000	125 060 909
Maskiner, inventar, utstyr	3 818 000	3 868 997
Forbruksmaterieell ¹⁾	1 241 000	979 912
Renteutgifter	-	402
Reiseutgifter m.m.	7 210 000	7 805 005
Kontortjenester m.m. ²⁾	4 387 000	5 471 732
Konsulenttjenester	2 600 000	1 541 249
Vedlikehold og drift av maskiner m.m. ³⁾	4 185 000	3 941 022
Vedlikehold av bygg og anlegg	691 000	875 394
Drift av bygninger, lokalleie	13 382 000	15 087 946
Sum	157 237 001	164 632 568
1) inkluderer utgifter til elektroniske tjenester som nettverk, fjernaksess og betalingsformidling m.m.		
2) inkluderer utgifter til trykking, kunngjøring, abonnement, porto, telefon m.m.		
3) inkluderer service- og vedlikeholdsavtaler		